

eksportinteresser, opnåedes kun relativt beskedne resultater.

Forhandlingerne på *landbrugsområdet* blev som ventet særdeles komplicerede og vanskelige. Der udfoldedes i de nedsatte sektorgrupper store bestræbelser for tilvejebringelse af internationale eller regionale arrangementer for de omhandlede hovedlandbrugsvarer, men til trods for en vis tilnærmelse af deltagerlandenes standpunkter blev det hurtigt klart, at de fleste lande ikke var rede til at give større indrømmelser. Forhandlingerne om de påtænkte arrangementer for *kød og mejeriprodukter* måtte derfor i sidste instans opgives, og bortset fra visse bilaterale aftaler, bl. a. kvægaftalen mellem Danmark og EEC, lykkedes det med hensyn til hovedlandbrugsvarerne kun at nå til enighed om hovedpunkterne i en *international kornoverenskomst*, jfr. herom nedenfor. — Også resultaterne for de sekundære og industrielt forarbejdede landbrugsvarer blev beskedne, men der opnåedes dog her for en række varer betydelige toldsænkninger.

Den nordiske fællesoptræden.

Allerede på et tidligt stadium af forhandlingerne stod det klart, at disse i hovedsagen ville foregå mellem EEC, USA og Storbritannien. De nordiske lande måtte erkende, at der ud fra en realistisk vurdering næppe ville kunne regnes med større indrømmelser fra EEC i Kennedy-runden, hvis de nordiske lande optrådte hver for sig. Ingen af de nordiske lande udgjorde alene et så stort marked, at de enkelte landes nationale tilbagetrækninger af tilbud kunne forventes at være tilstrækkelig årsag til, at EEC ville være beredt til større forbedringer af sine tilbud. Markedet i de nordiske lande var imidlertid set som en helhed af betydelig interesse for EEC, og en nordisk fællesoptræden skulle derfor kunne muliggøre en forbedring af de afgivne tilbud.

Efter omfattende forberedelser på embedsmandsniveau besluttede regeringerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige på denne baggrund at etablere en nordisk fællesoptræden under de afsluttende forhandlinger, og en samarbejdsoverenskomst undertegnedes i Stockholm den 21. november 1966. Der oprettedes i henhold til denne overenskomst en nordisk fællesdelegation i Genève under ledelse af ambassadør Nils Montan fra Sverige, der ved sin side havde en stedfortrædende chefforhandler fra hvert af de nordiske lande. Chefforhandleren havde på grundlag af instruktioner fra de respektive landes myndigheder ansvaret for forhandlingernes gennemførelse, ligesom det tilkom ham efter bemyndigelse fra de fire lande at afgive tilbud og træffe bindende aftaler. Det blev efter dansk ønske aftalt, at for-

handlingerne vedrørende de vareområder inden for landbrugssektoren, for hvilke der på daværende tidspunkt førtes multilaterale drøftelser, fortsat skulle føres af vedkommende lands egne forhandlere, så længe det ikke ønskede at få disse drøftelser overført til den fællesnordiske forhandling.

Den nordiske forhandlingsdelegations første optræden fandt sted den 30. november 1966, da man præsenterede EEC for en liste over tidligere afgivne nordiske tilbud, der ville blive trukket tilbage i mangel af tilfredsstillende indrømmelser fra Fællesmarkedets side. For at understrege sidstnævnte krav fremlagde delegationen samtidig en liste over specifikke ønsker af betydning for de enkelte nordiske landes eksport.

Fællesmarkedet erkendte, at de nordiske lande havde krav på forbedrede tilbud og vendte i marts 1967 tilbage med en række nye tilbud på forskellige vareområder. De nordiske lande fandt imidlertid også disse utilstrækkelige, og den 1. april meddelte de EEC, hvilke indrømmelser de hver for sig ville give til gengæld for opfyldelsen af deres væsentligste ønsker. Den fastholdte nordiske fællesfront gjorde ikke mindst under disse afsluttende forhandlinger indtryk på Fællesmarkedet, og der er næppe tvivl om, at de opnåede, som helhed tilfredsstillende nordiske resultater i stor udstrækning må tilskrives den gennem den nordiske fællesoptræden styrkede forhandlingsposition.

Den nordiske delegation indgik omfattende aftaler med USA og EEC den 14. og 16. maj og gennemførte derefter forhandlinger med en række andre lande.

Resultaterne for udviklingslandene.

Kennedy-runden opfyldte kun i begrænset omfang de forventninger, der fra *udviklingslandenes side* var stillet til forhandlingerne som middel til fjernelse af handelsskranker for varer af særlig eksportinteresse for disse lande. Som led i bestræbelserne for at tilgodese udviklingslandenes interesser blev der under forhandlingerne udarbejdet lister, omfattende i alt ca. 600 varer, med hensyn til hvilke udviklingslandene tillagde opnåelsen af toldindrømmelser særlig betydning. Resultaterne var for mange af disse varer tilfredsstillende, men for en række af de varer, udviklingslandene lagde størst vægt på, — først og fremmest bomuldstekstiler og tropiske produkter — opnåedes kun mere begrænsede indrømmelser. Med hensyn til de tropiske produkter må de mindre tilfredsstillende resultater til dels tilskrives vanskelighederne ved at forene standpunkterne mellem de udviklingslande, der ønsker øgede afsætningsmuligheder hos alle